

V Bruseli 25. novembra 2022
(OR. en)

15222/22

LIMITE

JUSTCIV 162
FREMP 249
AUDIO 124
JAI 1551
CODEC 1836

**Medziinštitucionálny spis:
2022/0117(COD)**

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Č. predch. dok.:	15159/22
Predmet:	Návrh smernice o ochrane osôb zapojených do verejnej účasti pred zjavne neopodstatnenými alebo zneužívajúcimi súdnymi konaniami („strategickými žalobami proti verejnej účasti“) – diskusia o smerovaní

I. SÚČASNÝ STAV

1. Komisia 27. apríla 2022 prijala návrh smernice o ochrane osôb zapojených do verejnej účasti pred zjavne neopodstatnenými alebo zneužívajúcimi súdnymi konaniami („strategickými žalobami proti verejnej účasti“ (SLAPP))¹ a doplňujúce odporúčanie týkajúce sa ochrany novinárov a obhajcov ľudských práv pred zjavne neopodstatnenými a zneužívajúcimi súdnymi konaniami proti verejnej účasti („strategickými žalobami proti verejnej účasti“).²

---

¹ 8529/22 + ADD1.

² C(2022) 2428 final.

2. Návrh smernice patrí medzi iniciatívy stanovené v akčnom pláne pre európsku demokraciu,³ ktorého cieľom je posilniť slobodu a pluralitu. Zakladá sa na článku 81 ods. 2 písm. f) ZFEÚ a poskytuje novinárom, obhajcom ľudských práv a iným osobám, ktoré sa aktívne podieľajú na verejnej diskusii, vhodné právne nástroje na ich ochranu pred žalobami, ktorých cieľom je zastrašiť ich a umlčať. Smernica má poskytnúť procesné záruky v občianskom súdnom konaní s cezhraničnými dôsledkami.
3. V Európskom parlamente je gestorským výborom pre tento návrh Výbor pre právne veci (JURI), zatiaľ čo výborom požiadanim o stanovisko je Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci (LIBE). Spravodajcom pre tento spis je Tiemo Wölken.
4. Európsky hospodársky a sociálny výbor vydal svoje stanovisko⁴ k návrhu 26. októbra 2022.
5. V Rade skúma návrh pracovná skupina pre občianskoprávne veci (ďalej len „pracovná skupina pre SLAPP“). Komisia na zasadnutí pracovnej skupiny pre SLAPP 13. mája 2022 predložila návrh smernice anti-SLAPP, sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie a odporúčanie anti-SLAPP.
6. Preskúvanie návrhu po jednotlivých článkoch sa začalo počas francúzskeho predsedníctva a pokračovalo počas českého predsedníctva na zasadnutí pracovnej skupiny 25. júla 2022. S cieľom uľahčiť vypracovanie kompromisného znenia kapitol I a II vydala Komisia neoficiálny dokument s ďalšími objasneniami a vysvetleniami ku konkrétnym bodom, na ktoré poukázalo predsedníctvo, a daný dokument predložila na zasadnutí pracovnej skupiny 9. septembra 2022.

---

³ COM(2020) 790 final.

⁴ SOC/734-EESC-2022.

7. Na zasadnutí pracovnej skupiny pre SLAPP 10. októbra 2022 predsedníctvo v úzkej spolupráci s Komisiu predložilo revidované znenie kapitol I a II (Všeobecné ustanovenia a Spoločné pravidlá týkajúce sa procesných záruk). O kompromisnom znení sa rokovalo na dvoch nasledujúcich zasadnutiach pracovnej skupiny, po čom nasledovali dve revidované verzie.
8. Vzhľadom na výrazné prepojenie ustanovení v prvých štyroch kapitolách predsedníctvo pokračovalo v rokovaní o kapitolách III a IV (Skoré zastavenie zjavne neopodstatnených súdnych konaní a Nápravné opatrenia proti zneužívajúcim súdnym konaniam). Predsedníctvo vydalo neoficiálny dokument, ktorý má slúžiť ako základ pre návrhy členských štátov na úpravu kompromisného znenia. Na zasadnutí pracovnej skupiny pre SLAPP 22. novembra predsedníctvo predložilo svoj prvý kompromisný návrh ku kapitolám III a IV.
9. Hoci sú potrebné ďalšie rokovania na úrovni pracovnej skupiny, aby sa zohľadnili názory členských štátov, na doterajších ôsmich osobitných zasadnutiach pracovnej skupiny sa dosiahol značný pokrok v mnohých vecných a technických otázkach.
10. Po prvé, cieľom kompromisného znenia je zabezpečiť, aby sa účel smernice – uľahčiť občianske súdne konanie v situáciách s cezhraničnými dôsledkami v záujme ochrany novinárov, obhajcov ľudských práv a iných osôb pred SLAPP – lepšie zohľadnil v ustanoveniach návrhu a nevedol k zneužívaniu v prípadoch, keď je nárok žalobcu legitímny. Na tento účel sa v kompromisnom znení ďalej objasňujú pojmy zjavne neopodstatnený nárok a zneužívajúce súdne konanie a to, že procesné záruky, ktoré môže žalovaný využiť vo svoj prospech, by sa mali uplatňovať v súlade s právom na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces podľa článku 47 charty. Tiež sa v ňom lepšie definuje rozsah osobnej pôsobnosti smernice tým, že v odôvodneniach ponúka ďalšie vysvetlenia a príklady toho, kto sa chápe ako novinári, obhajcovia ľudských práv a iné osoby a čo sú činnosti v rámci verejnej účasti, na ktorých sa môžu podieľať. V kompromisnom znení sa poukazuje na to, že primeraná ochrana pred zneužitím opatrení podľa smernice sa má dosiahnuť tým, že sa vnútroštátnym súdom ponechá dostatočná miera voľnej úvahy pri rozhodovaní o uplatnení takýchto opatrení v konkrétnych prípadoch.

11. Po druhé, členské štáty vyjadrili obavy v súvislosti s možným vplyvom smernice na vnútroštátne procesné právo, a to najmä v prípade trestného konania. V kompromisnom znení predsedníctvo objasnilo, že v smernici sa v súlade s článkom 81 ods. 2 písm. f) ZFEÚ ako právnym základom nestanovujú pravidlá týkajúce sa trestného práva procesného.
12. Napokon členské štáty vyjadrili obavy, že definícia vecí s cezhraničnými dôsledkami uvedená v článku 4 ods. 2 návrhu Komisie by mohla viesť k širokému výkladu tohto pojmu. Predsedníctvo preto navrhlo štyri alternatívne formulácie, pokiaľ ide o veci s cezhraničnými dôsledkami. Keďže na technickej úrovni v tejto fáze sa členské štáty neprikláňajú k žiadnej z navrhovaných formulácií, otázka cezhraničných dôsledkov ostáva na pracovnej skupine.

II. NAVRHOVANÉ POLITICKÉ SMEROVANIE

13. Hoci členské štáty vo všeobecnosti podporili cieľ smernice, aby sa uľahčilo občianske súdne konanie v záujme ochrany práva osôb zapojených do verejnej účasti na slobodu prejavu a slobodu médií, upozornili na potrebu zaručiť, aby opatrenia proti SLAPP nebránili v uplatňovaní legitímnych nárokov na súdoch, čo by predstavovalo porušenie práva žalobcu na prístup k spravodlivosti.
14. Po prvé, členské štáty uviedli, že procesné záruky stanovené v smernici by mali byť starostlivo zacielené a v súlade s právom na spravodlivý proces, aby sa zabránilo riziku zneužitia žalovanými, ktorých má smernica chrániť. Po druhé, v znení smernice by sa malo zdôrazniť, že skôr, ako súdy zamietnu vec ako zjavne neopodstatnenú alebo ako uplatnia niektoré nápravné opatrenie stanovené v návrhu v prípade zneužívajúceho súdneho konania, musia vec primerane preskúmať. Členské štáty poukázali na to, že tí, čo úmyselne šíria dezinformácie len preto, aby niekomu poškodili dobré meno, by nemali požívať ochranu podľa uvedenej smernice.

15. Členské štáty vo všeobecnosti uvítali zlepšenia, ktoré v znení návrhu urobilo predsedníctvo, a vyváženejší prístup, pokiaľ ide o ochranu predmetných základných práv. Niektoré členské štáty však ďalej zdôraznili význam práva na účinný prostriedok nápravy a opakovane uviedli, že opatrenia navrhované v smernici by sa nemali zneužívať na úkor žalobcov uplatňujúcich legitímne nároky.
16. Vzhľadom na zásadu, že nič nie je dohodnuté, pokiaľ nie je dohodnuté všetko, sa predsedníctvo domnieva, že ďalšiu prácu na smernici uľahčia diskusie na politickej úrovni.

Otázka:

Vzhľadom na pokrok dosiahnutý na technickej úrovni sa ministri vyzývajú, aby vyjadrili svoj názor na to, či by sa v smernici mali stanoviť primerané záruky pred zneužitím občianskych súdnych konaní na to, aby zabránili verejnej účasti a slobode a pluralite médií, obmedzili ich alebo sankcionovali, pričom sa súčasne zaručí účinný prístup k spravodlivosti.